

**Folgefonna
nasjonalparkstyre**

Postadresse
Folgefonna Nasjonalparkstyre
Postboks 7310
5020 Bergen

Besøksadresse
Fjordglytt
Skålafjæro 17
5470 Rosendal

Kontakt
Sentralbord +47 55 57 20 00
Direkte: +47 55 57 21 35
fmhopostmottak@fylkesmannen.no
www.nasjonalparkstyre.no/Folgefonna/

NVE - Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Sakshandsamar Astrid Bakke Haavik

Vår ref. 2017/1176-0 432.3

Deres ref. 11/6943

Dato 26.04.2017

Uttale frå Folgefonna nasjonalparkstyre til bygging av småkraftverk i Tokheimslia, Odda kommune

Sender med dette over vedtak og saksutgreiing i sak ST 8/17 frå Folgefonna nasjonalparkstyre sitt møte den 20. mars. 2017.

Klage

Vedtaket kan klagast inn for Miljødirektoratet av partar i saka eller andre med rettsleg klageinteresse. Det er ein frist på 3 veker til å fremje ei klage (jf. Forvaltningslova sin § 26). Ei eventuell klage skal rettast til Miljødirektoratet, men sendast til Folgefonna nasjonalparkstyre som kan gje nærare opplysningar om klagerett og rett til å sjå saksdokumenta.

Med helsing

Astrid Bakke Haavik
nasjonalparkforvaltar

Etter våre rutinar er dette brevet godkjent og sendt utan underskrift

Kopi til:

Odda kommune Opheimsgata 31 5750 Odda
Fylkesmannen i Hordaland Postboks 7310 5020 BERGEN

Nasjonalpark	Folgefonna Nasjonalpark
Landskapsvernområde	Hattebergsdalen Ænesdalen Bondhusdalen Buer
Naturreservat	Langebudalen

Arkivsaksnr: 2017/1176-0

Sakshandsamar: Astrid Bakke Haavik

Dato: 09.03.2017

Utval	Utvalssak	Møtedato
Folgefonna nasjonalparkstyre	8/17	20.03.2017

Framlegg – Uttale til bygging av småkraftverk i Tokheimslia - Småkraft AS

Instilling frå forvaltar

Det er først og fremst opplevingsverdiane knytte til eit levande elvelandskap som vert påverka. Ridestien/Turistvegen opp Tokheimslia har fleire gonger fått støtte til tiltak frå Folgefonna nasjonalparkstyre. Turgåarar kjem i kontakt med elva fleire gonger på veg oppover og vil gå frå å oppleve ein flaumstor vestlandselv til ein sildrande bekk på sumarsdagen.

Det er føreslått ei rekke avbøtande tiltak for å dempe konfliktane med turvegen. Det vert sett på som positivt å rydde gran rundt stien og å legge til rette for turgåarar. Folgefonna nasjonalparkstyre har allereie informasjonspunkt knytte til denne stien og ber om å verte med i planlegginga av nye informasjonspunkt.

Saksprotokoll i Folgefonna nasjonalparkstyre - 20.03.2017

Vedtak

Det er først og fremst opplevingsverdiane knytte til eit levande elvelandskap som vert påverka. Ridestien/Turistvegen opp Tokheimslia har fleire gonger fått støtte til tiltak frå Folgefonna nasjonalparkstyre. Turgåarar kjem i kontakt med elva fleire gonger på veg oppover og vil gå frå å oppleve ein flaumstor vestlandselv til ein sildrande bekk på sumarsdagen.

Folgefonna nasjonalparkstyre er positive til tiltaket. Det er føreslått ei rekke avbøtande tiltak for å dempe konfliktane med turvegen. Det vert sett på som positivt å rydde gran rundt stien

og å legge til rette for turgåarar. Folgefonna nasjonalparkstyre har allereie informasjonspunkt knytte til denne stien og ber om å verte med i planlegginga av nye informasjonspunkt.

Søknaden

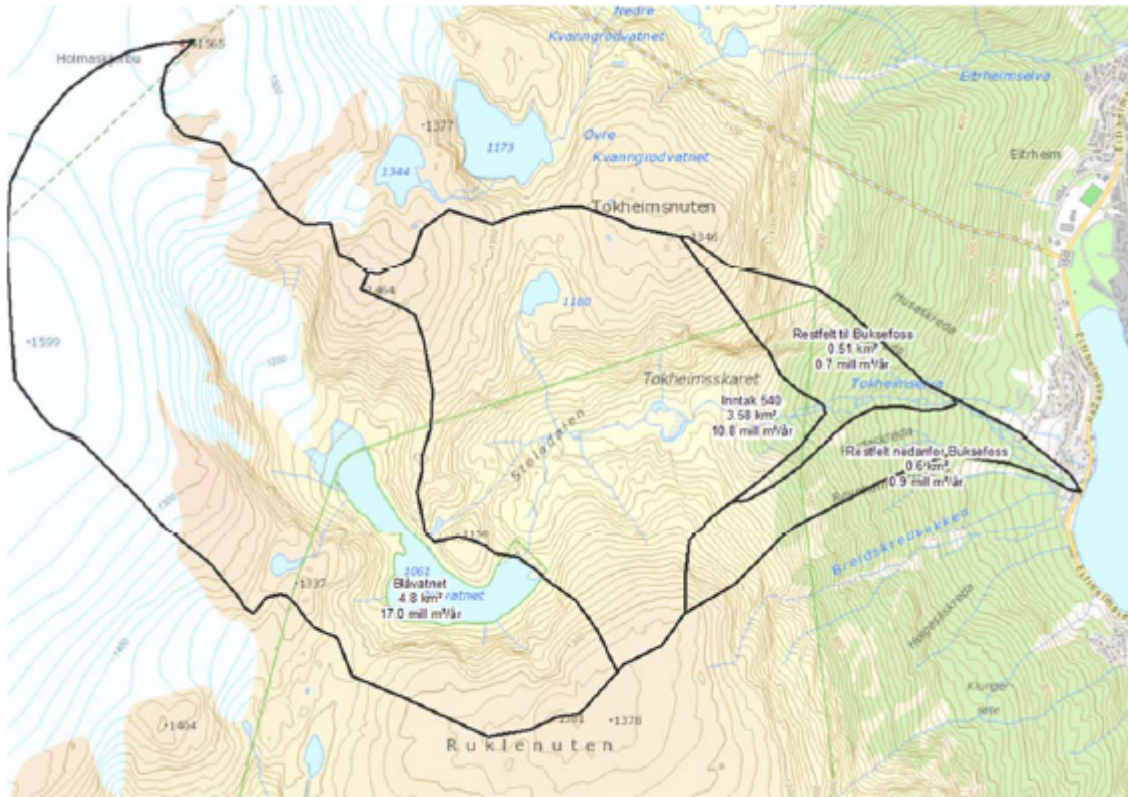
Ein tidlegare søknad vart trekt tilbake fordi tiltak var planlagt inne i Buer landskapsvernområde. Tiltaket som det no er søkt om er i sin heilheit utanfor verneområdet. NVE har bede om høyringsuttale frå Folgefonna nasjonalparkstyre med frist 28. april 2017.

Det er i grove trekk søkt om å lage ei røyrgate frå kote 540 (rett utanfor vernegrensa til Buer landskapsvernområde) til ein kraftstasjon på 140 moh (vatnoverføring til Boliden, som no) og ein på 5 moh (der dei hentar ut straum frå overskytande vatn). Vatnvegen vil vere ein 1600 meter long nedgraven røyrgate. Middelvassføringa i elva er 0,88 m³/s og planlagt maksimal slukeevne er 2,3 m³/s. Kraftverket vil gje ein årleg produksjon på 26,5 GWh (straum til om lag 1250 bustader).

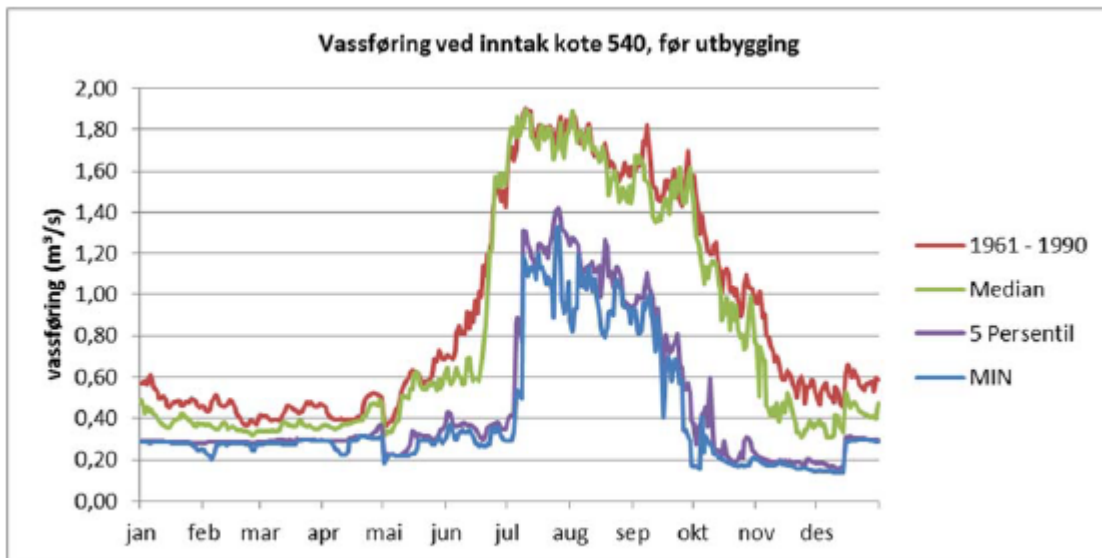
Utbygginga vil føre til ein redusert vassføring på omtrent 2350 meter av Tokheimselva. Det er planlagt slepp av minstevassføring på 50 l/s i perioden 1. mai til 30. juni, 275 l/s frå 1. juli til 30. september og 15 l/s i resten av året. Middelvassføringa i elva er i dag 880 m/s og i sommarsesongen er denne opp mot 1800 l/s med bresmelting og snøsmelting. På sommerdagar kan vassføringa komme opp i 3000 l/s. Maksimal slukeevne for anlegget er sett til 1200 l/s.

Henta frå søknaden:

«Elven drenerer deler av Folgefonna og hydrologien er sterkt påvirket av bresmelting. Nedbørfeltet, med restfelter, er vist i figur 3. Planlagt nedbørsfelt er beregnet til 8,38 km² ved inntak på 540 moh, hvorav delfeltet ned til utløpet av Blåvatn (regulert av Boliden) utgjør 4,80 km². Uregulert nedbørsfelt overfor inntaket på 540 moh. blir da 3,58 km².»

Figur 3: Tilsigsfelt og restfelt

Figur 5: Plott som viser sesongvariasjon i middel/median- og minimumsvassføringer gjennom året

Figur 5 viser vassføringa i dag, der ein kubikkmeter tilsvarar 1000 l/s.
Dette skriv dei i søknaden:

«I Odda kommune er det mange muligheter og flere store attraksjoner når det gjelder friluftsliv. Hardangervidda nasjonalpark i øst og Folgefonna nasjonalpark i vest er to

nasjonalt viktige områder med tanke på landskap, naturmiljø og friluftsliv. Influensområdet er tilrettelagt med tursti (figur 24), kalt Turistveien, som går opp på høyfjellet og inn på Folgefonna til Holmaskjerbu langs sørsiden av elva, med utgangspunkt fra Tveite (båthavna). Her er tilrettelagt med parkeringsplass og informasjonskilt.

Stien kalles Turistveien fordi den opprinnelig ble tilrettelagt for turister av DNT under Oddas storhetstid som reisemål på slutten av 1800-tallet og begynnelsen av 1900-tallet. Stien går relativt nær elva flere steder, men krysser ikke elva før ovenfor planlagt inntak. Buksefoss og fossen ved Tokheimsskardet har opplevelsesverdi for turgåere.

Turistveien er berørt av inngrep langt forbi den strekningen den går innenfor influensområdet. Som hovedsaker nevnes:

- Kanalisering i elveløpet i Støladalen, kanalisering og ledemurer ved Buksefoss (ca. kt. 225), samt magasin og vanninntak ved Tokheim (ca. kt. 135).
- Fra vanninntaket og opp til Blåvatn er det dessuten nedgravd/nedsprengt signal- og strømkabler. Kabeltraseen ligger for det meste på sørsiden av Tokheimselva og krysser Turistveien mange steder. Denne er merket med treplugg med blykappe. På sydsiden av Stølsberget ligger kablene i dagen beskyttet av et jernprofil, flere steder godt synlig inntil Turistveien.»

«Kulturmiljø og brukerinteresser

Småkraft og grunneiere vil foreslå følgende avbøtende tiltak når det gjelder kultur og brukerinteresser. Området fra Båthavna og opp til Folgefonna er en flott tur, opp Turistveien. Det er ønske fra mange om å få større aktivitet opp til fonna.

Landskapsvern er laga for å få til større ferdsel i området, ikke for å verna mot ferdsel av fotturistar. Tiltaka som alt ligg i området med sti opp til fonna, bru, kvilebuer og skilting er vurdert å være positivt. Det inviteres til et samarbeid med DNT og lokalt turlag om lokale tiltak i samband med Turistveien, først og fremst nytta på Tokheim i Tokheimslia og opp til Holmaskjer. Aktuelle tiltak kan være:

- Etablere drikkestasjon evt. et heve/hytte for å finne ly for vær og vind oppe på høyde med inntaket.
- Midler til rydding, grøfing etc. rundt Turistveien
- Hogging av granskog for å betre utsikt i nedre del
- Som et hovedtiltak tenkes oppført en gangbro over søndre elveløp i forlengelsen av Stølsvegen.

Broen vil erstatte bro som gikk med under storflommen i 1962, og vil forbinde Stølsvegen med Turistveien. Gangbroen vil forbinde turveier på nordsiden og sydsiden av Tokheimselva, og bedre tilgjengeligheten til Turistveien. Gangbroen vil dessuten gi tilgjengelighet fra Turistveien til kulturminner mellom elvene, herunder tilgjengelig til permanent fotomontasje med bilder tatt av den kjente landskapsfotografen Knut Knudsen. Tokheim Vel har i flere år engasjert seg for å få

bygget denne gangbroen, i samarbeid med Boliden og Odda kommune. Dette tiltaket vurderes å kunne ha stor positiv betydning for brukerinteresser, særlig lokalt, men også for tilreisende turister. -Man vurderer også tiltak i form av informasjonstavler på utvalgte steder langs turistveien, med ulike tema knyttet til natur og næring. Dette er et tiltak som det i så fall må jobbes med å utvikle i samarbeide med brukerne. Som innspill til hva dette kan bestå i vil vi i denne omgang antyde noen muligheter:

- En tavle med tema snøskred og skredforebygging nederst i Turistveien, ved foten av den store skredvollen
- En tavle om flom og flomskader i Tokheimselva, med referanse til storflommen i 1962. Aktuell plassering der planlagt gangbro møter Turistveien. Her er flomskadene svært synlig, likeså omlegging og steinsetting av nederste del av elveløpet. Her bør det også være henvisning til fotomontasje på nordsiden av elva.
- En tavle om regulering og utnyttelse av vassdraget til vannforsyning (Boliden) og kraftforsyning. Aktuell plassering ved Buksefoss eller høyere opp i tiltaksområdet
- En tavle om Turistveien og den historiske bruken av denne. Aktuell plassering innenfor Buerdalen landskapsvernområde, evt. i Støladalen der hvor Turistveien krysser Tokheimselva Disse montasjene vil kunne være egnet til å gi tilreisende turister et innblikk i samspillet mellom dramatisk natur, levekår og næringsinteresser, og gi svar på noen av de spørsmål som måtte oppstå på grunnlag av hva de observerer langs Turistveien.»